

Secretariaat: Joep Orbons Holdaal 6 NL 6228 GH Maastricht Tel: 043-3618793 Fax: 043-3672585	SOK-Mededelingen: Ton Breuls Bovenstraat 28 B 3770 Kanne/Riemst Tel: 00-3212454059 Fax: 00-3212454059	Stichting IR. D.C. van Schaik: Beheer Onderaardse Kalksteengroeven Postbus 882 NL 6200 AW Maastricht Fax: 043-3672585 E-mail: vanschaikstichting@nhgl.org
---	---	--

Het SOK-bestuur:

Ton Breuls	Voorzitter	00-3212454059	tbreuls@skynet.be
Erik Lamkin	Vice-voorzitter	043-3479823	e.lamkin@mecc.nl
Joep Orbons	Secretaris	043-3618793	jorbons@xs4all.nl
Norbert Hensing	Ledencoördinator	043-3264114	n.hensing@wxs.nl
John Caris	Ledenactiviteiten	043-3432174	sonnie@home.nl

De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica".

Redactie SOK-INFO:

Fons Leunissen, Wijnbesstraat 105, 6543 TL Nijmegen, Telefoon: 024 - 3781820
E-mail: katja.rodenburg@isvw.nl

De SOK op Internet:

De SOK is op Internet te vinden op: www.sok.nl

Groeven in beheer bij de SOK danwel de stichting Ir. D.C. van Schaik

Bovengenoemde organisaties hebben een aantal groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve.

Voor het betreden van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder:

Groeve:	Beheerder:	Telefoon:
Koeleboschgroeve	Ed de Grood	043-3505490
Roothergroeve	John Hageman	043-3645419
Nieuwe groeve	Han Bochman	
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-3212454059
Theunisgroeve	Giel Bindels	043-3472560
St. Pietersberg (Noordelijk en Zonneberg)	Erik Lamkin	043-3479823
Scharnderberg	John Knubben	043-3611227
Fallenberggroeve (niet toegankelijk)	Valère Ceulen	043-3211759

Bij inbraak in één van deze groeven:

Bij constatering van inbraak en of vernielingen aan een van de groeven dit direkt melden, liefst dezelfde dag nog.

Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

1e Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.

2^e Han Bochman, materiaalbeheer.

3^e Ton Breuls, voorzitter SOK, telefoon: 00-3212454059

4^e Ieder ander bestuurslid. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.

De SOK en de van Schaikstichting stellen zich ten doel dat de afsluiting van de groeve binnen 24 uur hersteld is.

SOK-ledenpasjes:

SOK-leden kunnen een SOK-lidmaatschapspasje krijgen dat een jaar geldig is.

De aanvraag dient met een pasfoto vergezeld bij de secretaris te worden ingediend.

SOK-Ledenavonden:

SOK-Ledenavonden worden iedere 2e vrijdag in de maanden januari, maart, mei, september, en november gehouden in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. Aanvang 19.30 uur.

Voorpagina: de Vliegenpapierman, één van de bekendste tekeningen uit de Fallenberg.

Oproepen van en naar SOK-Leden

Nieuwe leden:

H. Geraerds
Tiberiasstraat 43
6222 BR Maastricht
telefoon: 043-3625627

Paul J.M. Jonas
Fons Olterdissenstraat 55
6217 HT Maastricht
Telefoon: 06-20098277

Jean Weijers
Burgemeester L'Ortyestraat 4
6231 HC Meerssen
Telefoon: 043-3642696
e-mail: jean.weijers@planet.nl

Adreswijziging:

Per 15 december is John Caris verhuisd naar:
Brusselsestraat 129 a
6211 PD Maastricht
Telefoon: 043-3432174 of 06-20443420

Homepage:

Ed Stevenhagen heeft een interessante homepage: <http://start.at/limburg>

SOK ledenavond op12 januari 2001

Op vrijdag 12 januari zal de volgende SOK ledenavond zijn in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. De avond begint om 19.30 uur.

Op het programma staan de volgende zaken:

- Uit de archieven van enkele SOK-leden zal beeldmateriaal getoond worden over delen van de Sint Pietersberg die reeds verdwenen zijn.
- Naderhand naborrelen in het museumcafé.

Tot vrijdag 12 januari om 19.30 uur!

Verhuizing bureau Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

Op zaterdag 13 januari 2001 verhuist het bureau van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg vanuit het Natuurhistorisch Museum in Maastricht naar het GroenHuis in Roermond. Het nieuwe adres:

Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
Godsweerderstraat 2
6041 GH Roermond
telefoon: 0475-386470

Tijdens de verhuisperiode is het bureau telefonisch slecht bereikbaar.
Gelieve gebruik te maken het volgende e-mailadres: bureau@nhgl.org

Afwezigheid Joep Orbons

Van 8 januari 2001 tot en met 18 februari 2001 is Joep Orbons voor werkzaamheden in het buitenland en niet bereikbaar voor SOK- en van Schaikwerkzaamheden. Alle zaken betrekking hebbende op SOK-aangelegenheden worden voor deze periode aan Ton Breuls overgedragen. Alle zaken betrekking hebbende op de van Schaikstichting worden voor deze periode aan Erik Lamkin overgedragen.

Redactioneel

In deze SOK-INFO de jaarlijkse up to date ledenlijst. We hebben ze als A4 midden in het blad bevestigd zodat ze er eventueel makkelijk uit kan worden gehaald. Het is immers praktischer om de lijst los te bewaren dan SOK-INFO's door te moeten spitten als je een adres zoekt.

Verder in deze SOK-INFO een verslag van de openstelefoonling van de Fallenberg. Ik wil hierbij Ton Breuls, John Caris en Joep Orbons nog namens alle bezoekers bedanken voor het organiseren van de openstelling en het urenlang in weer en wind standhouden bij de ingang.

Het was een prima initiatief!

Kees van Hooijdonck schreef een stukje voor deze SOK-INFO over zijn ervaringen in de Zonneberg als beginnend bergloper. Hij zoekt informatie over een opschrift van een naamgenoot dat hij daar vond. Dit soort oproepen zien we graag in de SOK-INFO en we hopen dat er veel respons op komt. We zijn trouwens ook altijd zeer benieuwd om van het resultaat te vernemen in een vervolgartikelkje.

WWW.SOK.NL

De SOK is sinds kort toegankelijk onder eigen domeinnaam: *www.sok.nl*.

Via internet kan de buitenwereld nu nog eenvoudiger kennis maken met de activiteiten van de SOK en de van Schaikstichting. In het verlengde van de doelstelling van de SOK kunnen alle werkgroepen binnen de SOK en de van Schaikstichting dit medium gebruiken. Bovendien is het nu mogelijk in de bestaande publicatiebladen SOK-INFO en SOK-Mededelingen, verwijzingen op te nemen naar deze site. Hiermee kunnen auteurs de meest recente gegevens en vragen over groevenonderzoek als aanvulling op een artikel aanbieden.

Het geheel bevindt zich nog in een beginstadium en er moeten op het gebied van vorm en inhoud nog belangrijke beslissingen genomen worden. Wellicht zijn er in ons midden enthousiaste computeraars die hierin een uitdaging zien ons team te versterken.

De minder gevorderde computergebruikers hoeven absoluut niet af te haken. Integendeel, gelukkig zijn er voldoende gebruiksvriendelijke programma's in omloop die te vergelijken zijn met tekstverwerkers. Dus graag nodigen we alle geïnteresseerden uit contact met ons op te nemen.

Tenslotte zijn natuurlijk alle nieuwe ideeën, bijdragen van werkgroepen van harte welkom. En wij hopen dat in de nabije toekomst steeds vaker gebruik wordt gemaakt van het nieuwe visitekaartje.

Erwin Geuskens

Joep Orbons

Bestuur SOK

Op 12 december jongstleden was er een bestuursvergadering van de SOK. Hier zijn weer de standaard zaken besproken zoals de invulling van de ledenavond, SOK- Mededelingen en de vorderingen betreffende projecten zoals de Kluis in het noordelijk gangenstelsel in de Sint Pietersberg. Verder is er gesproken over het nader aanhalen van contacten met andere verenigingen en studieclubs die zich in aanverwante onderzoeksvelden als het onze bevinden. Momenteel betreft het hier de Geologische Vereniging Limburg en het LGOG, sectie Monumenten.

Secretaris Joep Orbons

Technische Commissie stichting Ir. D.C. van Schaik

Door de van Schaikstichting is een technische commissie opgericht om de groevebeheerder(s) te assisteren bij hun beheerwerkzaamheden. Momenteel zijn we aan het inventariseren wat deze commissie zoal nodig heeft om zijn taken te volbrengen. Inmiddels is een lijst van gereedschappen en benodigdheden opgesteld om straks tijdens de uitvoering niet met lege handen te staan. Het blijkt echter dat er nog een aantal gereedschappen en materialen bij de SOK-leden aanwezig zijn welke in het verleden door de SOK zijn aangeschaft. Bij deze wil ik dan ook alle leden die nog SOK-materiaal thuis hebben staan vragen dit te melden bij mij zodat wij, als technische commissie, weten wat er nog is en in welke staat het verkeert (dit geldt ook voor defecte lampen en dergelijke) om zodoende onnodige en dubbele aankopen te voorkomen. Wij geven er de voorkeur aan dat we het materiaal terugkrijgen, zodat we het een grote onderhoudsbeurt kunnen geven. Uiteraard staat dit materiaal, zodra het zich weer in een goede staat verkeert, voor alle SOK-leden ter beschikking voor onderzoeksdoelinden. Hiervoor zal volgend jaar in de SOK-INFO een overzicht gegeven worden en uitleg hoe dit materiaal te lenen is bij de SOK.

Olav Hensing

FALLENBERG

Overname Fallenberg.

Met ingang van 1 oktober jongstleden heeft de stichting Ir. D.C. van Schaik de Fallenberg in het Jekerdal aan haar beheerbestand mogen toevoegen. Vanwege het feit dat de groeve erg instabiel is en de nodige risico's verbonden zijn aan het betreden van deze groeve werd besloten de groeve af te sluiten (zie hierover SOK-INFO 91 en deze SOK-INFO 92).

Deze afsluiting is inmiddels een feit. Voor het dagelijkse beheer van de Fallenberg heeft onlangs ook een wisseling van beheerder plaatsgevonden. Peter Houben heeft na vele jaren van trouwe dienst plaats gemaakt voor Valère Ceulen. Het bestuur van de van Schaikstichting wil hierbij dan ook Peter Houben bedanken voor de vele jaren van beheerderschap van een groeve die nooit is opengesteld voor het doen van onderzoek. Dit heeft altijd een bijzondere manier van aanpak vereist waarin telkenmale uitgelegd moest worden waarom de groeve niet te betreden was.

Met een grote regelmaat werd door Peter dan ook een wandeling naar "het look" ondernomen om te kijken of dit nog dicht was. Het bestuur van de SOK alsmede ook de van Schaikstichting is Peter dan ook veel dank verschuldigd. Tijdens de komende SOK-ledenavond van januari willen wij hier nog aandacht aan besteden.

Valère Ceulen heeft, zoals gezegd, het beheer van de Fallenberg overgenomen en zal deze taak ook in zijn hoedanigheid als Groevenmeester van de stichting Jezúietenberg op zich nemen. Wij wensen Valère veel succes bij zijn taak als groevenbeheerder.

E. Lamkin.

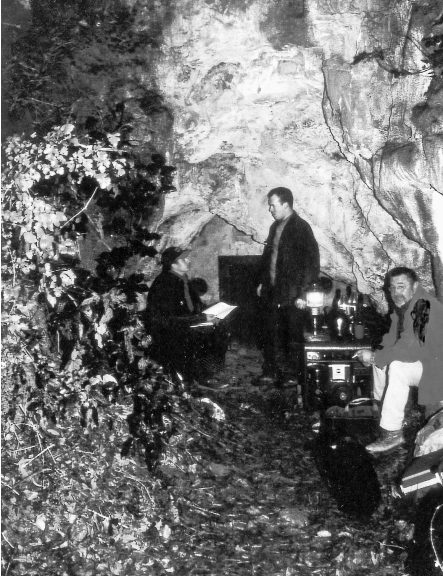
Secretaris stichting Ir. D.C. van Schaik.

Verslag openstelling Fallenberg

Sinds de september-editie van 1991 staat in de SOK-INFO te lezen dat de Fallenberg een groeve in SOK-beheer is. Ook staat er vermeld dat deze groeve "(nog) niet toegankelijk" is. Deze zin heeft veel SOK-leden hoopvol gestemd dat deze groeve ooit toegankelijk zou zijn voor onderzoek. En terecht. De Fallenberg is immers in beheer genomen om op een verantwoorde wijze te kunnen beheren en bestuderen. Ruim 10 jaar lang heeft de Fallenberg op de bestuursagenda gestaan met de vraag; hoe kunnen we deze groeve beveiligen zodat deze toegankelijk zal zijn voor SOK-leden? De instabiliteit is immers altijd reden geweest voor ontoegankelijkheid. Verschillende keren is de groeve bezocht met diverse deskundigen om de mogelijkheden te bekijken. Uiteindelijk is het een uitzichtloze situatie gebleken; de conditie van de groeve verslechtert in rap tempo, en indien stabilisatiewerken uitgevoerd zouden worden zou dat een uiterst kostbare aangelegenheid zijn, waarbij het onderaardse landschap ingrijpend veranderd.

De trieste waarheid werd langzaam maar zeker duidelijk: de Fallenberg zal nooit op een verantwoorde wijze beheerd kunnen worden aangezien de veiligheid van onderzoekers niet gegarandeerd kan worden. Er bleef dus nog maar één optie over: de groeve ontoegankelijk maken én houden. Een moeilijke maar onvermijdelijke beslissing.

Een drastischere afsluiting dan het ijzeren poortje is nodig in verband met inbraak. Daar het dichtstorten van de ingang voor vleermuizen nadelig is en een betonnen muur, zoals bij Caestert, landschappelijk gezien niet gewenst, is gekozen voor een afsluiting met grote Maaskeien. Maar

vóór het zover was zou de Fallenberg nog één keer opengesteld worden voor SOK-leden. In SOK-INFO en tijdens de SOK-ledenavond werd iedereen uitgenodigd op zondag 12 november de Fallenberg te komen bekijken. Maar liefst 51 leden schreven zich in voor deze dag. Tijdens de SOK-ledenavond ging een plattegrondje van het stelsel van hand tot hand waarna de meesten enigszins verbaasd en teleurgesteld reageren op de omvang van het restant van de Fallenberg. Om elf uur 's ochtends begint de grote dag. Als ik arriveer is de berg net geopend door Han Bochman en Olav Hensing die met zwaar materieel uitgerukt zijn. De eerste geïnteresseerden staan dan al te popelen om binnen te gaan; lampen en camera in de aanslag. Bij de ingang moet iedereen een "eigen-risicoverklaring" tekenen en krijgt men een kaartje van het stelsel dat, eenmaal binnen, niet echt lijkt op de situatie ter plekke. Gelukkig is de eerste persoon die ik binnen tegenkom Ed Stevenhagen die druk doende is metingen te verrichten voor een serieuze kaart van het stelsel, dat komt dus wel goed. Iets verder gelopen blijkt deze berg een heus juweeltje te zijn. Het onderaards landschap is enorm afwisselend met veel onverwachte

hoekjes en bijzonderheden. En dat op zo'n klein oppervlak. Wat een prachtige groeve moet dit niet geweest zijn vóór de instorting!

Vanwege de bescheiden omvang van het stelsel kom ik om elke hoek wel iemand tegen die fotograferend en discussiërend met anderen rondwaalt. Anderen kuieren in hun eentje stilletjes genietend langs de mooie opschriften. Topdrukte is het doorlopend bij "Bock de vliegenpapierman", in werkelijkheid toch écht mooier dan op foto. Een stukje verder zoekt de voltallige GRONOMA naar een bril, anderen zoeken vergeefs vleermuizen. Oude bekenden lopen elkaar tegen het lijf en sommigen ontdekken hun eigen bergteken uit vervlogen (betere?) tijden. En ja, de toestand van het stelsel is inderdaad belabberd; er zijn nog maar weinig plafonds die intact zijn en veel pilaren vertonen vers uitzijnde scheuren. Aan de ingang posten ondanks de regen en kou bij toerbeurt Ton Breuls, Joep Orbons en ondergetekende. Zevenenveertig bezoekende SOK-leden zijn om acht uur de poort gepasseerd als het laatste SOK-lid buiten komt.

Als ik op het punt sta te vertrekken komt het technische team de berg dichtlassen. Het doek valt voor de Fallenberg. Buiten kan ik het alleen maar eens zijn met één van de laatste berglopers die nog wat rondhangt: "*Tech snap bès tot 't nuudeg is, mèh toch,,.....zoe'ne sjoene bèrreg aof-slete geit d'ch aon d'n preij*".

John Caris

Fallenberg afgesloten

Afgelopen 12 november was er een bijzonder geslaagde excursie naar de Fallenberg, de laatste kans om deze bijzonder bouwvallig groeve te kunnen bezoeken en te kunnen documenteren. Van deze unieke gelegenheid is door ongeveer 50 SOK-leden uitgebreid gebruik gemaakt. In groepen van maximaal 10 personen was het een drukke bezigheid in de berg. Tijdens deze razendsnelle inventarisatie is erg veel fotomateriaal, metingen, videomateriaal en alles wat een SOK-lid ver-

Enkele beelden van de "Fallenbergdag".

Foto's: Joep Orbons

zamelt, vastgelegd. Wij hopen hier binnenkort op een SOK-ledenavond eens een totaal overzicht van te kunnen geven.

Op 17 en 26 november is de ingang van de Fallenberg definitief dichtgemaakt. Het laswerk waarmee de poort vakkundig tijdens het eerste optreden van onze technische commissie is dichtgemaakt, werd compleet gemaakt door een aantal grote keien voor de poort en de muur te stapelen. Zo krijgt deze ingang een natuurlijkere afwerking waarbij de vlermuizen toch door de vliegopeningen naar binnen en buiten kunnen. Op deze manier is er voor de nieuwe groevebeheerder, Valère Ceulen, de bijzondere situatie dat de groeve weliswaar bij de van Schaikstichting in beheer is, maar dat er feitelijk geen toegang mogelijk is, behalve natuurlijk voor de vler-muizen die zo van een optimale rust kunnen genieten.

Daarom een bijzonder woord van dank aan iedereen die meegeholpen heeft. Hierbij denk ik aan: Olav en Norbert Hensing en Han Bochman voor het las- en slijpwerk, Henry Geraerds voor het belangeloos beschikbaar stellen van zijn graafmachine, Jean Weijers, Ad Geraerds en nog vele andere SOK-leden voor de hand- en spandiensten die tot deze bijzonder mooie afsluiting hebben geleid. En verder Stichting Het Limburgs Landschap, Jacques Jamin en Rijkswaterstaat voor het gratis beschikbaar stellen van de stenen waarmee de ingang is dichtgestapeld.

Joep Orbons

Regeling Recreatief Berglopen.

Destijds door sceptici omschreven als een "bijna onmogelijkheid" is de Regeling Recreatief Berglopen (RRB) in de Zonneberg uitgegroeid tot een volwaardig element binnen het beheer van de Sint Pietersberg. Door groeve-eigenaren, overheden en organisaties in binnen- en buitenland wordt op dit moment met bewondering en respect gekeken naar deze unieke regeling.

Dit succes is mede te danken aan de positieve houding van de ingeschreven vergunninghouders bij de regeling, velen van hen zijn hun verantwoordelijkheden zeer letterlijk gaan nemen en voelen zich zeer betrokken bij datgene dat in de Zonneberg plaatsvindt. Regelmatige opruim-acties in het gangenstelsel zijn hier een voorbeeld van.

Van meet af aan heeft de SOK, samen met de VVV-Maastricht en de Vereniging tot Redding van de Sint Pietersberg, inhoud gegeven en medewerking verleend aan de RRB en anno 2000 staan een kleine 200 berglopers in het bestand geregistreerd. Begin 2000 werd binnen het Platform RRB de mogelijkheid besproken om bepaalde werkzaamheden bij de uitvoering uit te besteden aan een groepje "hulpkrachten" uit het berglopersbestand. Het gaat hierbij ondermeer om het uitschrijven van de vergunningen en het controleren van de presentielijsten na afloop van de berglopersavond.

Inmiddels is met deze groep "hulpkrachten" ongeveer een jaar gewerkt en ook hierover is alom lof te melden. Het Platform RRB wil hierbij dan ook deze hulpkrachten met name noemen en hen bedanken voor hun inzet bij deze unieke berglopersregeling in onze groeewereld. Han Bochman, Ad Geraerds, Harrie Geraerds, Harm Hovens, Wim Kneepkens, Johan Moors en Jean Weijers: van harte bedankt voor jullie belangeloze hulp en inzet !!!!

Namens het Platform RRB,
E. Rousseau en E. Lamkin.

Déja vu in de ST. Pietersberg (of: Opsporing verzocht...)

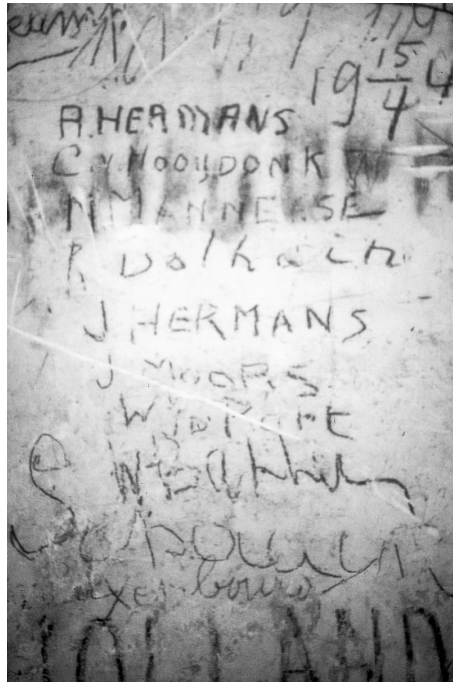
Vrijdag 10-03-2000, SOK-ledenavond. Vanavond wordt de tweemaandelijks ledenavond niet zoals gebruikelijk in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht gehouden maar in de St. Pietersberg. Terug naar de bron dus. Wij, een groepje ervaren berglopers en een enkele beginnende bergloper zoals ik, verzamelen ons bij de ingang van het gangenstelsel Zonneberg voor een tocht door de berg. De lampen worden aangestoken en de hekken worden achter ons gesloten. Dan gaat we de gangen in, kris kras de berg door. Het gaat wel erg snel voor een beginneling die zich in het ondergrondse probeert te oriënteren en de afgelegde weg wil optekenen. Achterblijven is er niet bij, dan verdwaal je!

Ik kom in hoeken waar ik nog nooit geweest ben. Opschrift na opschrift verschijnt in het schijnsel van onze lampen, om dan weer in de duisternis achter ons te verdwijnen. Dan opeens staat er: "C. v. Hooijdonk", mijn eigen naam! Ik was hier echter nog niet eerder. De naam staat ook in een groepje van 8 namen, opgetekend op 15/04/'44. Dat roept vragen op!

Ons groepje trekt verder en ik moet mee. Ik heb absoluut geen idee waar ik ben. Om me heen kijkend zie ik een reclame-opschrift van "Molenaars Kindermeel" dat zo groot is dat het prima als bakken kan dienen. Die naam moet ik onthouden.

Tijdens een telefoongesprek met Erik Lamkin, enkele maanden later, bracht ik het geval ter sprake, en Erik beloofde me dat hij naar het bewuste opschrift zou uitkijken. Nog geen twee weken later (complimenten Erik!) viel er een brief op mijn deurmat. Erik had het bewuste opschrift gevonden en op een plattegrond aangegeven zodat ik het zou kunnen terugvinden. Vrij snel daarna nam ik deel aan een berglopersavond en kon ik het opschrift weer bekijken en er ditmaal ook foto's van maken. Tot zover deze bijzondere "ontmoeting" in de berg.

Nu het volgende: Ik ben toch wel erg benieuwd geworden naar het hoe en waarom van mijn naamgenoot, en wil graag wat dingetjes uitzoeken. De vraag is nu of iemand een van de volgende namen kent: A. Hermans, C. v. Hooijdonk, M. Mannek(?)se, R. Volhein, J. Hermans, J. Moors, W. v.d. Part en W. Bakker. Zijn het typisch Maastrichtse namen of juist niet? Als iemand aanknopingspunten weet zou ik het zeer graag vernemen.

Kees van Hooijdonk
Kerkstraat 14
4715 RN Rucphen
Telefoon: 0165-343405
cvhooijdonk@wanadoo.nl

resten rusten
op de oostelijke flank
tussen bezorgd groen
godvergeten oord

de wijsheid verstomd
de mergel gebroken
leven onder de kromstaf
monnikenwerk

observanten
arm, maar rijk van geest
op deze plek
een godsgeschenk

John Hageman

Die Grotte der Saurier

Van een Akense professor in de geologie kreeg ik, nadat ik hem met zijn studenten in de Geulhemmergroeve en het Natuurhistorisch Museum Maastricht had rondgeleid, het Duitse boekje "Die Grotte der Saurier". Het bevat een verhaal waarin de Zonneberg, monniken en de Mosasaurus een rol spelen. Het boekje heeft 68 bladzijden in A5-formaat en de bladen zijn van een soort krantenpapier. De kaft is van glad papier en in kleur bedrukt met afbeeldingen van een monnik met een vuurkrans om de hals, twee mannen, een Mosasaurus met poten en een grot met stalagtieten. Het werkje is rond 1984 verschenen bij de "Bastei Verlag" als een aflevering van "Die grosse Gruselserie von Jason Dark" met in de hoofdrol "Geisterjäger John Sinclair". Aangezien er hier sprake is van een "Deutsche Erstveröffentlichung" neem ik aan dat er al een (waarschijnlijk Engelstalig) versie bestond. Alles bij elkaar maakt het boekje de indruk van een deel uit een jongensserie.

Het verhaal gaat over een geestenjager die met een magische dobbelsteen twee vrienden, die in een andere dimensie opgesloten zitten, wil opsporen. Zij "zweven" door de gesteentelagen naar het Zonnebergstelsel bij Maastricht, en daar gaat hij ze zoeken. In de Zonneberg zijn twee monniken sinds de Franse tijd ingemetseld in een muur bij het museum omdat ze een pakt met de duivel gesloten hadden. De geestenjager bezoekt het gangenstelsel met een gids en een Haagse politicus die over de subsidies gaat. Door de magie van de dobbelsteen komen de monniken en de Mosasaurus van het museum tot leven en gaan zich wreken op de aanwezige mensen. Na enkele "dramatische gebeurtenissen" in de grot zorgt de magische dobbelsteen er weer voor dat de monniken en de Mosasaurus het onderspit delven.

Het valt op dat de details over het gangenstelsel en de Mosasaurus soms wél, en soms ook juist weer helemaal niét kloppen. De kaft toont ons een drupsteengrot waaruit al blijkt dat de tekenaar zelf nooit in de Zonneberg geweest is. Verder stelt hij de Mosasaurus voor als een landdier in plaats van als een zeedier. In het boekje komen monniken voor, dus het is waarschijnlijk dat de schrijver het alom bekende verhaal hierover wel eens gehoord heeft. Ze spelen in dit boekje echter een geheel andere rol. Ook het bestaan van het museum in het Zonnebergstelsel met daarin het beeld van de Mosasaurus was de auteur bekend. Het idee dat de Mosasaurus poten had in plaats van flippers kan op grond van dat beeld tot stand zijn gekomen. In het verhaal wordt de uitgekapte Mosasaurus als de versteende resten van een echt dier beschouwd, in plaats van als een beeld.

De schrijver noemt in het boekje twee ingangen: "Das war einmal der Eingang Grotten Noord nahe des Chalets Bergrust. Und zum zweiten der Eingang Grotten Zonneberg. Dort befand sich auch das Casino Slavante." Deze nauwkeurige beschrijving doet in eerste instantie vermoeden dat hij de situatie ter plaatse kent. In het verhaal vertelt hij echter ook dat men een trap af moet om in de grot te komen en dat er elektrische verlichting is. Daarnaast is er nog een andere aanwijzing dat hij de grotten nooit bezocht heeft: hij schrijft over "Kalksandstein". Nu is dit wetenschappelijk gezien de juiste naam, maar in ons gebied gebruikt men het woord "mergel" terwijl een buitenstaander het materiaal gewoonlijk "zandsteen" zal noemen. De naam kalkzandsteen verwacht ik alleen in een folder of in een andere schriftelijke vorm.

Uit dit alles kan men concluderen dat de auteur de gegevens voor zijn verhaal waarschijnlijk uit een folder of uit een andere beschrijving heeft gehaald en de ontbrekende gegevens zelf erbij verzonnen heeft. De mogelijkheid dat hij vanwege zijn verhaal de feiten heeft veranderd lijkt me minder waarschijnlijk.

Ik zal het boekje de volgende ledenavond ter inzage meenemen.

Rudi W. Dortangs

MEET THE UNDERGROUND PRESS

"Geschichte von unten" en **"Die Grotten von Maastricht: Sandstein für die Römer, Grusel für Touristen"** (Prisma, Wochenmagazin zur Zeitung no 36/98 - 5 tot 11 september): een artikel over een rondgang door het NOORDELIJK GANGENSTELSEL onder begeleiding van Peter Gulikers. Natuurlijk met de bekende aanhaling van de 4 monniken, de Romeinen als eerste blokkbrekers en *"Selbst mit verbundenen Augen würde ich den Ausgang finden"*. Dat zal wel weer de bekende journalistieke en dichterlijke vrijheid zijn geweest van unsere Reporter. Ze zijn Wim van Schaik ook nog "toevallig" tegen gekomen.

"Presentatie plannen VUURSTEENMIJN" (Heuvelland van 24.10.2000): eind 1999 zijn de werkzaamheden met betrekking tot de archeologische en educatieve ontsluiting van de mijn aan de Plenkertstraat in Valkenburg weer opgepakt. Er is een werkgroep in het leven geroepen die moet uitmonden in een beheersstichting. De vuursteenmijn is inmiddels wettelijk beschermd en als monument erkend.

"Verleende aanlegvergunning" (Heuvelland van 24.10.2000): B & W van Valkenburg hebben (aan zich zelf) de vergunning verleend voor het afgraven van grond ten behoeve van een nooduitgang van de GEMEENTEGROT aan de Plenkertstraat.

"Valkenburg was ooit vuursteen-"multinational" DdL van 31.10.2000): De werkgroep die de vuursteenmijn aan de Plenkertstraat gaat beheren heeft de nieuwe plannen gepresenteerd. Gedacht wordt ondermeer aan een tijdsbalk van 53 meter die symbolisch is voor de ouderdom van de mijn: elke meter voor 100 jaar maakt 5300 jaar. Verder een moderne transparante omheining en klinkers in plaats van asfalt op de plaats waar de mijn onder de weg doorloopt. In 2002 hopen de plannenmakers alles af te ronden.

De komende tijd zal er ongetwijfeld met grote regelmaat in de media aandacht besteed worden aan (ondergrondse) kerstmarkten en andere "festiviteiten". Een keur in het kort uit de berichtgeving:

"Kerststemming" (DdL 15.11.2000): foto met tekst over aankleding FLUWEELENGROT.

Met bijdragen van onze vaste correspondent Jacques Maes en met dank aan Hans Morlo en Jean Paul van de Pas.

Voor bijdragen, kopieën en alles wat erbij hoort:

Ton Breuls

Bovenstraat 28

B-3770 Kanne Riemst

Tel/fax: +32 (0) 12 45 40 59

Email: tbreuls@skynet.be

**TOT ZIENS OP DE LEDENAVOND VAN VRIJDAG 12 JANUARI 2001
OM 19.30 UUR IN HET
NATUURHISTORISCH MUSEUM TE MAASTRICHT!!!**

DRUKWERK

AFZ: NL 6228 GH 6

Port Betaald
Port payé
Maastricht
Pays-Bas